

Yeni Anayasa girişimi konusunda görüşlerimiz

Sayın Hüsamettin Cindoruk (Eski TBMM Başkanı)

Sayın Prof. Dr. Kemal Alemdaroğlu (Eski İstanbul Üniversitesi Rektörü)

Ulusal Sivil Toplum Kuruluşları Birliği'nin görüşü aşağıdadır. Bilgilerinize sunarız.

1. Siyasal iktidarın 12 Eylül 2010 Referandumuyla anayasamızda yaptığı değişikliklerden sonra, amacına ulaşma yolunda hukuksal olarak yeni bir anayasaya gereksinim kalmamıştır.
2. Yapılacak değişiklikler, **ülkemizin bölünmesi**, anayasamızın tartışılmaz maddelerinin değiştirilmesi, Anayasadan Türklüğün çıkarılması dışında pek bir işe yaramayacaktır.
3. Sahnelenen demokrasi oyununda figüran olmanın anlamı yoktur.
4. Komisyonlardaki eşitlik, oybirliği gibi anlaşmaların TBMM'de yapılacak oylama sırasında bir önemi olmayacaktır.
5. TBMM'de milletvekillerine küfür edebilen, onlara konuşma hakkı vermeyen; **Atatürk'ü yargılayıp mahkum etmeye çalışan; halkımızı Alevi-Sünni diye ayırmayı hedefleyen; faşizmi içselleştirmiş bir zihniyetle yapılacak görüşmelerden demokratik gelişme çıkmaz.**

Sonuç olarak USTKB olarak,

- Senaryosu dışarıda yazılmış, figüranları dışarıda belirlenmiş ve özellikle seçilmişlerin yer aldığı bu oyunda böyle bir zamanda yer almanın anlamı olmadığını düşünüyoruz.
- Bu oyunu bozmak ve halkımıza anlatmak için elimizden geleni yapacağız.

Saygılarımızla.

A. İlhan Gülek

USTKB Dönem Sözcüsü

Ulusal Sivil Toplum Kuruluşları Birliği USTKBustkbp posta@gmail.com, 26.11.11

*****

Değerli Katılımcılar ve Davetliler,

AKP'nin başlatmış olduğu Yeni Anayasa girişimi konusunda durum değerlendirmesi yaparak, "**bölücü anayasa**" girişimini önlemeye yönelik neler yapılabileceğini tartıştığımız, 22.10.2011 günü yaptığımız toplantıya katılan ve davet alan sizlerden, konuyla ilgili 2 sayfayı geçmeyecek yazılı görüşlerinizi en geç 7.11.2011 tarihine kadar almak arzusundayız. Yürütme Kurulu tarafından birleştirilecek olan görüşler daha sonra sizlere iletilecek olup, adını "**Anayasa Forumu**" olarak düşündüğümüz çalışmalarımızın ikinci toplantısının tarih ve gündemi daha sonra iletilecektir.

Bilgilerinize sunar, değerli katkılarınızı bekleriz.

Hüsamettin Cindoruk
TBMM Eski Başkanı

Prof. Dr. Kemal Alemdaroğlu
İstanbul Üniversitesi Eski Rektörü

Sayın Av. Hüsamettin Cindoruk (TBMM Eski Başkanı)

Sayın Prof. Dr. Kemal Alemdaroğlu (İstanbul Üniversitesi Eski Rektörü)

Anayasalar, klasik olarak "**Toplumsal Sözleşme**" biçiminde tanımlanır. Sözleşmede tarafların özgür istençleriyle yer almaları vazgeçilmezdir. Tersi durumda sözleşme yok hükmündedir. Anayasa "**yapılırken**" taraflar kimlerdir? Devlet ve toplumdur. Tarafların temsilcileri kimlerdir? Devleti Hükümetin, halkı da TBMM'nin temsil ettiği söylenir. Ancak Hükümetin, TBMM üzerinde belirgin bir denetimi, yönlendirmesi açıktır. Yürürlükteki Anayasanın temel aldığı Güçler Ayrılığı ilkesi ayaklar altındadır. Öte yandan halkımızın TBMM'de adil temsili de söz konusu değildir. "Geçerli" oyların % 49'unu (tüm oyların ise yaklaşık 1/3'ünü) alan iktidar partisi AKP, Meclis'te 327 / 550 = % 60 temsil ağırlıklıdır. Bu durum, temsil adaletsizliği üzerinden son derece sakıncalı bir meşruiyet sorunu doğurmaktadır.

Bu sayısal tablo ile AKP hiçbir uzlaşmaya girmeden, halkoylaması ile dilediği gibi düzenleme yapabilecek durumdadır. Bırakalım "yeni Anayasa" yapmayı, değişiklik için de meşru zemin yoktur. Basın susturulmuş, öncü aydınlar ve askerler yaygın olarak gözaltına alınmıştır. 4 yılı da aşan tutukluluk süresi peşin cezaya dönüştürülmüştür. Bu insanlarımız "**rehin, tutsak**" alınmış, adeta canlı kalkan olarak tutulmaktadırlar. İkiyüzlü Batı, bunca insan hakları çiğnemine (ihlaline) suskundur. AKP iktidarının Türkiye'yi içine sürüklediği faşist iklim; özgürce, demokratik ortamda bir anayasa değişikliği yapılmasına asla ve asla elverişli değildir. Bu asimetrik küresel oyuna gelinmemelidir.

Partiler Arası Uzlaşma Komisyonu'na eşit üye verilmesi aldatıcıdır. Bu Komisyon'da oybirliği yöntemi getirilmesi tuzaktır. Anayasa değişiklikleri kapsamı bakımından bir sınırlama yoktur. Dolayısıyla Komisyon'da uzlaşılabilen konular, asıl Komisyon olan Anayasa Komisyonu'nda, AKP'li üyelerin oylarıyla dikte edilebilecektir. Dahası, hükümetin Genel Kurul'da ezici bir çoğunluğu olduğundan, bu aşamada da son söz pratik olarak AKP'nindir. 330 oy, halkoylamasına sunulmak koşuluyla Anayasayı değiştirmeye yetmektedir. Federasyon, yerel özerklik, vatandaşlık tanımı konularında BDP vd. ile pazarlık temelli açık / örtük işbirliği yapılabilecektir. Bu durumda 367 eşiği dahi geçilebilir ve halk oylamasına bile gidilmeksizin Anayasa, dış merkezlerin de istediği ve hatta dayattığı yönde, kritik biçimde değiştirilebilir. Ülkenin yazgısı asla tehlikeye atılamaz. 12 Eylül Anayasası, 1982'den bu yana 3 onyıldaki Türkiye'yi küresel ekonomiye dönüşümsüz biçimde eklemlenmiştir. Gerekli "yumuşatma" ekonomik - politik - düşünsel eksenlerde başarılmıştır. Ulusal mevziler yeterince dövülmüştür. Artık tabanda (altyapıda) yabancı (vahşi) piyasa ekonomisi, tepede ise (üstyapıda) yer yer kısıp tonda bile olsa sosyal devletten söz eden bir Anayasaya tahammül yok! Toptancı biçimde hem alt - üstyapı uyumu sağlanacak hem de BOP kapsamında Türkiye tekil - ulus devletten koparılacak, özerk bölge - federasyon üzerinden bölünmeye hazırlanacaktır. Muhalefet edebilecek asker - sivil güçler zindanlarda tutsak - rehindir yıllardır!

Bu bağlamda muhalefet partilerinin Uzlaşma Komisyonu'na üye vermeleri, demokratik ve hukuksal meşruiyeti olmayan Anayasa değişikliği sürecini meşrulaştırmaktan başka hiçbir işe yaramayacaktır. 1982 Anayasası 17 kez değişiklik geçirmiş ve neredeyse 2/3'ü değiştirilmiştir. Dolayısıyla, "**Darbe Anayasası**" polemikine yer yoktur. Kaldı ki, asıl anayasal darbe, 12 Eylül 2010 halkoylaması ile yapılmış, 26 madde değiştirilerek **yargı bağımsızlığı** yok edilmiş ve 3 ana erkten biri olan yargı, büyük ölçüde siyasal iktidarın yönlendirmesine açılmıştır. Öte yandan İktidarın başı, geçen yıl değiştirilen 26 maddeye "**dokundurtmayacağını**" belirtmektedir. Elde 1'dir.

Bu durumda girişimin “yeni anayasa” değil, “anayasa değişikliği” olacağı da netleşmiştir.

İktidarın niyeti bellidir; AB-ABD’ye verilen sözler, açık-gizli anlaşmalar doğrultusunda ülkemizin tekil (üniter) yapısı federasyona dönüştürülerek Başkanlık / Yarı Başkanlık rejimine geçilmesi, yurttaşlık tanımının değiştirilmesi, ilk 3 maddenin yeniden düzenlenmesi ile de Cumhuriyet’imizin değiştirilmesi teklif bile edilemeyecek temel niteliklerinin dokunulmazlığının kaldırılması, AB Parlamentosu’nun kezlerce dayattığı üzere **Atatürk’süz (ideolojisiz!?) bir anayasa** yapılması (!).. (Yeryüzünde ideolojisi olmayan tek bir anayasa varmış gibi!?) AKP’nin başlıca görevlerdir. Batı’nın AKP’ye, BDP’ye havucu - sopası ise **Anadolu Federe İslam Devleti**dir.

Yeni anayasa yapılması ise “asli kurucu iktidar” gücü ve meşruiyeti gerektirmektedir.

Bu açık, yalın ve kesin siyasal ve hukuksal zorunluk karşısında herhangi bir ödün verilmesi düşünülemez. Kaldı ki, yukarıda da belirtildiği üzere AKP zaten 12 Eylül 2010 değişikliklerine “*Dokundurtmam!*” demektedir. Şimdilik, toptancı bir girişimle “yeni bir anayasa” yapılması gündemde değildir. Rejimi parça parça başkalaştırma, izlenen başlıca yol olarak gözükmektedir.

A Planı, bize göre, AKP ile masaya oturmamaktı. Bu taktik hata yapılmıştır.

Ancak yine de, dokunulmaz ilk 4 madde, bölünme riski doğuracak maddeler, yerel özerklik, federasyon, başkanlık rejimi, tek resmi dil, vatandaşlık tanımı, laiklik, Devrim Yasaları gibi maddeler gündeme getirildiğinde, muhalefet partilerinin masadan kalkması kesin zorunluktur. Fakat bunlar yapılmayacaksa, geri kalan da AKP - BDP – BOP süreci için asla “doyurucu” olmayacaktır. Dolayısıyla muhalefetin, Uzlaşma Komisyonu’na katılmasının hiçbir tutarlı yanı bulunmamaktadır.

Yine de yukarıda sayılan, **Atatürk** Türkiye’sinin sonu anlamına gelebilecek içeriklerin dayatılması durumunda muhalefetin gecikmeksizin durumu kamuoyu ile paylaşarak görüşmelerden tümüyle çekilmesi ve halkımızla birlikte meşru direnme hattı örmesi kaçınılmaz olacaktır.

AKP’nin kimi “oltalama” tuzaklarına kesinkes düşülmemelidir. Sıkı durulması durumunda, asıl örtük niyetini gerçekleştiremeyeceğini gören iktidar partisinin yüz geri çekilmesi bile olasıdır!

B planı bağlamında, büyük iyi niyetle (açıkçası ham hayalcilikle!) 1982 Anayasası’nda 12 Eylül’ün izlerini silme ve daha çağdaş bir içerik yaratma olanağı yakalanabilirse -ki bunun ilk koşulu, 12 Eylül 2010 değişikliği ile yok edilen yargı bağımsızlığı başta olmak üzere yitirilenlerin geri alınmasıdır- kimi temel önermelerde bulunulabilir.

Örn. Türkiye Cumhuriyeti Devleti, “**akla ve bilime dayalı**” bir devlet olarak da tanımlanarak yeni bir nitem (sıfat) daha kazandırılabilir. Dahası; Yasama, Yürütme, Yargı’ya ek olarak **4. bir erk** olarak “**Bilimsel akılcılık**” gündeme getirilebilir. Anımsayalım, Büyük Atatürk bize tinsel (manevi) kalıt (miras) olarak akıl ve bilimi bırakmıştı.

Ayrıca tüm yurttaşlara insan onuruna yaraşır bir yaşam sağlayacak siyasal - sosyal - ekonomik - kültürel hakları güvenceleme gündeme getirilebilir. Somut örnek vermek gerekirse, sağlık-sosyal güvenlik-eğitim hizmetleri herkese hak; Devlete yüküm olarak tanımlanabilir ve Sağlık Bakanlığı bütçesinin merkezi yönetim bütçesinin 1/10’undan az olamayacağı kurallaştırılabilir (DSÖ önerisi bu yöndedir).

AKP iktidarının “**Hedef 2023**” sloganının içeriği nedir, çok dikkatle sorgulanmalıdır...

TBMM’de bu konuda Başbakana soru önergesi verilerek, “bağlayıcı” açıklama istenmelidir.

Türkiye’nin yakıcı ve son derece kritik, potansiyel tehlike ve tehditler içeren bir gündemi vardır. Ekonomik bunalım; ulusal gelirin %10’unu aşan çok tehlikeli cari açık, süregen ve yüksek oranlı işsizlik, yoksulluk, gelir dağılımı uçurumu, derin bölgesel kalkınma ayrımları, ayrılıkçı isyan hareketi,

23 Ekim 2011'den bu yana Van depremi sorunu.. AKP 2002 Kasım'ında hükümet olduğunda cari açık yalnızca 0,6 milyar \$ idi (<1Bn \$!); 2012 başında 133 katına ulaşarak 80 milyar \$'ı aşmıştır! Toplam borçlar 221 milyar \$ iken 600 milyar \$'a dayanmıştır. Dış politikada emperyalizme uyduluk, taşeronluk yapılarak, Ülkemiz, kadim komşularıyla savaşa sürüklenmektedir. Tarihte sayısız örneği vardır; iç sorunlarla baş edemeyen iktidarlar gündem oyunlarına başvurmakta (yapay Dersim tartışmaları gibi!), faşizme kaymakta, hatta ülkeyi savaşa sürüklemektedirler. AKP de benzer yoldadır iktidarının 10. yılında.

Öte yandan AB ve ABD eski gücünde değildir, ciddi sorunlarla boğuşmaktadırlar. Bu durumları bizim için hem lehte hem de aleyhte sonuçlar doğurabilir. AKP'yi sürgit kullanma olanakları ve güçleri kalmamıştır. Duvara dayanılmıştır. Sıra yaşamsal ödünlere gelmiştir. Bunlar da sözde Anayasa değişiklikleri ile "ileri demokrasi" sanrıları (hezeyanları) içinde toplumu kandırarak ve / veya dayatma ile kotarılmak istenmektedir. BOP Eşbaşkanı sadakat ve vefa borcunu eda edecek, Ortadoğu'da-Kuzey Afrika'da sınırları değişerek küçülen ülkelerden biri de Türkiye olacaktır. Çırlıçılak söyleyelim :

Vatan ve ulus bölücülüğü misyonu yerine getirilecektir. Ödülü (!), **ANADOLU FEDERE İSLAM DEVLETİ** olacaktır. Bu konjektür de iyi değerlendirilerek, içeride yükselen halk muhalefeti akıllıca örülmeli ve **AKP hükümeti istifaya zorlanmalıdır**.

Anayasa değiştirilecekse; ilk 4 madde, devrim yasaları (174. md.), laiklik (24. md.) ve vatandaşlık tanımı (Anayasa md. 66 : *Türk Devletine vatandaşlık bağı ile bağlı olan herkes Türk'tür.*) gibi Cumhuriyet'in vazgeçilmez temel niteliklerine dokunmamak koşuluyla bir anayasa yapmak üzere kamuoyundan yetki istenerek bu amaçla seçime gidilebilir ve temsil adaletine dayalı olarak %5'ten küçük seçim barajı, siyasal partilerde iç demokrasi, seçim ittifakı olanağı, sağlıklı seçmen kütükleri, oyların elle güvenilir sayımı.. sağlanarak oluşturulacak yeni TBMM bunu yapabilir.

Geçekte Türkiye, 2023'e varmadan bitirilip teslim alınmak istenmektedir. Hedef Lozan'ın rövanşı ile yeni Sevr'in yaşama geçirilmesidir.

Etnik ve inanç temelli **ayırışma - çatışma** toplumda tohumlanmaktadır ve fay hatları kritik düzeyde derinleşmiştir. Türkiye hızla bir derlenme - - rehabilitasyon sürecine girmek zorundadır. Bu bağlamda **tüm ulusalçı güçlerin bir büyük siyasal koalisyonu zorunludur**. Ülke ve ulus bütünlüğünü, iç ve dış **barışı korumak** en ivedi gündemdir. Bunun dışında, Anayasa değişikliği / yeni anayasa yapımı, Türkiye'yi bilerek oyalamaktan başka bir işlev görmez.

Sonuç _____ : Anayasa değişikliği / yapımı güncel sorun değil, net bir gündem oyunudur. Bu çok tehlikeli gidiş, AKP'nin ateşle dansı halkımıza yaygın olarak açıklıkla anlatılmalı ve bir **ulusal muhalefet, güçbirliği hareketi** yükseltilmelidir. Yakıcı ve acil olan gündem ve gereksinim budur, gerisi sanaldır, oyalamadır, gaflet (aymazlık) ve dalalettir (sapkınlık) ve hatta ihanettir..

Saygı ile bilginize sunarım. 28.11.11, Ankara
(Güncelleme, 22.4.12 ve 7.7.13)

Prof. Dr. Ahmet SALTİK

ADD Bilim - Danışma Kurulu Yazmanı

Ankara Üniv. Tıp Fak.

www.ahmetsaltik.net